

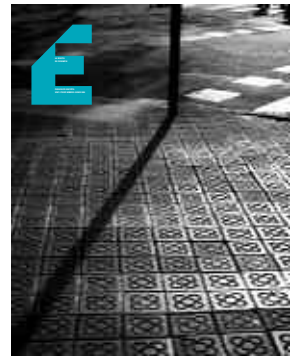

LA REVISTA
DE L'EIXAMPLE

PUBLICACIÓ GRATUÏTA
VINT-I-TRESÈ NÚMERO. GENER 2008

És allò que diuen els historiadors: una societat es pot explicar partint de les grans empreses, de les guerres, dels grans punts d'inflexió, però també partint de les realitats més quotidianes. La revista *E* proposa en aquest número aquesta segona mirada, donant un cop d'ull a un xamfrà de l'Eixample un dia qualsevol de principis de desembre, un dia sense grans esdeveniments, un dia normal.

L'equip de la revista ha passat cada quatre hores pel mateix punt de l'Eixample i ha descrit allò que veia, aquells ciutadans que passaven pel davant i les activitats que duïen a terme. També parlem de l'estirp dels Coral, que des de fa cent disset anys venen ceràmiques al districte, i a "inspiració a l'Eixample" coneixerem les preses de xocolata d'Enric Rovira, tota una oportunitat per posar-se dissenys modernistes dins de la boca.

// L'ENTREVISTA DE LES 10

ÀLEX OLLÉ

Àlex Ollé (Barcelona, 1960) és un provocador nat. El teatre de text i el digital, les accions, les òperes, qualsevol de les manifestacions artístiques dirigides per ell sota el segell de La Fura dels Baus, són un vehicle per agitar consciències. El nom de La Fura dels Baus quedarà gravat a la memòria de tots els qui han assistit a algun dels seus espectacles. Amb la creació de la companyia a finals dels anys setanta i les intervencions teatrals de carrer, La Fura dels Baus s'estableix com un grup de creació col·lectiva amb un estil propi i inconfusible: la utilització de materials naturals i industrials, l'aplicació de noves tecnologies i la implicació directa de l'espectador en l'espectacle. Una estètica apocalíptica, *punk*, que es tradueix en el terme "llenguatge furero". A partir dels anys noranta Àlex Ollé comença a investigar noves línies artístiques, codirigint la cerimònia d'obertura dels Jocs Olímpics de 1992, amb *Atlàntida*, la primera òpera: *Faust 3.0*, la primera obra de text, i amb la pel·lícula *Faust 5.0*. Des de la mateixa premissa inicial, la provocació, envair l'espai vital de l'espectador, "submergir-lo en una experiència extrema", Àlex Ollé estrenarà l'any que ve una nova obra, *Boris Godunov*, una recreació dels fets reals succeïts a Moscou l'any 2002, quan terroristes txetxens van irrompre al teatre Dubrovka i van segrestar a tots els assistents i actors.

» 1. Tres raons per viure a l'Eixample

La primera, que estic a prop de les coses que m'agraden: les Rambles, la Barceloneta, els mercats, etc., i s'hi pot anar caminant. La segona, la seva forma quadrícula, formada per línies perpendiculars i travesseres –és que sóc una mica maniàtic–, i, per últim, el conjunt dels seus edificis, els singulars i els bastards.

» 2. L'Eixample és de color...

Com diu la dita, depèn del color del cristall amb el què es mira.

» 3. A quina estació de l'any el prefereix?

A la primavera, quan el verd dels arbres apareix per trencar amb la monotonia de colors.

» 4. Quina música li posaria?

"La Simfonia número 3" de Henryk Górecki.

» 5. Quin racó de l'Eixample hauríem de descobrir?

Tots els interiors d'illa enjardinats que ens recorden el projecte original d'Ildefons Cerdà.

» 6. Què fa quan no treballa?

M'agrada perdre'm per la ciutat, anar al teatre i al cine i, per descomptat, les meves labors.

» 7. La vetllada perfecta és...

Estar amb els meus fills i la meua parella, o bé en bona companyia d'uns amics.

» 8. El millor viatge va ser...

Em seria impossible escollir-ne un de sol: per la meua feina he voltat per mig món i cada lloc ha tingut quelcom d'especial. M'agrada molt estar-me en una ciutat treballant-hi: és la millor manera de conèixer la seva gent.

» 9. Té alguna mania no confessada?

Se'm noten totes, però, per dir-ne alguna, la neteja.

» 10. Si no visqués a l'Eixample, on li agradaria viure?

Espero no haver de canviar mai de barri.

ProEixample

València, 307, 1r 2a
08009 Barcelona
Tel. 934 766 850
www.proeixample.cat

// inspiració a l'Eixample... : LES RAJOLES DE XOCOLATA D'ENRIC ROVIRA // sabies que... // passatemp de l'Eixample: SOPA DE LLETRES

// comerços amb molta història: CERÀMIQUES CORAL

CONTINGUTS

// editorial // l'entrevista de les 10: ÀLEX OLLÉ

// UN DIA QUALSEVOL DE PRINCIPIS DE DESEMBRE

// l'Eixample al dia

UN DIA QUALSEVOL DE PRINCIPIS DE DESEMBRE

No explicarem què hem vist mentre hi arribàvem, ni què hem vist després de marxar. A continuació només vénen sessions de deu minuts des d'una taula de bar de l'Eixample, una que trobaran en un xamfrà de Gran Via amb Villarroel, estratègicament situada davant d'un finestral. L'Equip d'E ha visitat aquesta taula sis vegades, cada quatre hores, durant el mateix dia, ha demanat un cafè sol i s'ha convertit en testimoni silenciós de les anades i vingudes dels veïns del barri. A fora, mentre la llum canviava, anaven passant barcelonins a peu, dins el cotxe o buscant lloc on seure a l'autobús. Quan els deu minuts havien acabat, els intrèpids reporters escuraven el cafè, pagaven el compte i desapareixien de l'escena amb algunes notes indiscretas apuntades en una llibreta. Notes sobre joves despentinats que travessen la Gran Via amb cara d'arribar tard a la feina, sobre adolescents que després de l'institut pincen amb poca traça un cigarret entre els dits o sobre senyors que passegen el gos i badallen després d'un dia cansat. A continuació es presenta la passada en net d'aquesta llibreta. Una petita llista d'imatges que van succeir en un punt concret de l'Eixample i que, modestament, volen explicar com és el districte un dia qualsevol de principis de desembre. Sense oblidar que si vostè, lector, hagués assaborit aquells cafès i hagués obert els ulls al costat dels responsables d'aquest article, segur que hauria triat altres imatges entre tot allò que oferia el finestral, potser de més boniques, potser de més representatives.

Textos: Guillem Gisbert
Fotografies: Isaac Petrus

LES VUIT DEL MATÍ

La primera imatge del dia podria servir de pancarta als grups de pares que històricament han reivindicat que els nens van massa carregats a l'escola. Esperant que el semàfor del lateral d'una Gran Via atapeïda de cotxes es posi verd, dues motxilles, una blava i una verda. Darrere de les motxilles, dos caps. La nena, més alta que el nen, dóna la mà a qui deu ser el seu germà, exercint a consciència la responsabilitat d'escortar la criatura fins al pati de l'escola. Minuts després esdevindrà la versió segle XXI de la mateixa escena, en forma de mare, nena i motxilla de rodetes. La boca de metro d'Urgell engoleix caminants amb cares acabades de despertar que baixen les escales consultant en diaris semioberts els titulars del dia. De tant en tant la línia 1 també escup altres exèrcits de ciutadans que arriben a la zona a treballar. Alguns entren al bar de la taula del finestral i es regalen un esmorzar ràpid mentre donen cops d'ull al televisor que emet èxits de música llatina. A Villarroel muntanya una dona frega la parcel·la de vorera que correspon a la seva porteria. Estudiants amb la carpeta de la Universitat de Barcelona –no gaire representatius, que són les vuit del matí– esquiven els panots humits camí de la plaça Universitat. Un individu elegant que no arriba a la trentena i que té cara de no planxar-se les pròpies camises busca taxi.

LES DOTZE DEL MIGDIA

És l'hora de l'Eixample comercial. Al xamfrà dos elements evidencien que ha arribat el moment de comprar i vendre. Per una banda, la senyora que Villarroel avall –ve del Ninot?– arrossega un carret de la compra del qual sobresurt un manat de porros. Per altra banda, el resultat que algú hagi premut un botó dins d'una agència immobiliària: un rètol electrònic proposa *Si quiere, le podemos comprar su piso... ¿Hablamos?*. La gent camina amb actitud d'anar a alguna banda i parla pel mòbil. Els camions s'aturen cinc minuts davant de les botigues i els transportistes carreguen caps en carretons de rodes pneumàtiques. Només sembla passejar de debò i gaudir del sol d'hivern de dia laborable la mare que intercanvia rialles grotesques amb l'interior d'un cotxet. Molta bicicleta, l'aparcament de Gran Via és permanentment ple, i els estudiants amb carpetes de la Universitat de Barcelona –a aquestes hores, potser ja més representatius– segueixen passant. Dins del bar ha arribat l'hora d'esmorzar fort. Un parell de companys de feina que deuen acostar-se a la cinquantena han sortit de l'oficina i fan un entrepà i una canya. Els èxits de música llatina van sonant. A les taules exteriors algunes senyores han parat a fer el cafè i una parella d'aparença escandinava –¿Erasmus?, joves que gaudeixen de les mels de la combinació perfecte entre una festa nacional de Noruega i dos bitllets d'una companyia d'aviació de baix cost...?– fan un vermut.

LES QUATRE DE LA TARDA

Ho sabem: de tan perfecte i cursi que serà l'estructura narrativa d'aquest capítol, resultarà poc versemblant. El cas és que a les 16.02 una noia d'uns quinze anys seia ben abrigada a la barana de la boca d'Urgell esperant –semblava– algú. La joventut del personatge no era un cas aïllat: les jornades intensives dels instituts es feien notar, i en un moment en què la ciutat semblava haver-se buidat han començat a aparèixer adolescents, alguns amb aire (i llibres de text) d'anar a extraescolars d'anglès, un amb una guitarra, i un bon grapat que pujaven a reunir-se –s'aventura a sospitar l'Equip d'E, a jutjar pel grup que ha vist sortint del bar del finestral– a la porta de l'interior d'illa Jardins de Cèsar Martinell (al mateix Villarroel, entre Diputació i Gran Via). També era hora de mares, com les tres que carregaven motxilles i intentaven tenir una conversa mentre un grup de criatures esverades corria al seu voltant. Un 56 articulats ha obert les portes i hi han pujat tres generacions: àvia, mare i filla. Dalt de l'autobús –i validades les targetes– el globus d'heli amb aparença de pare pare Noel que controlava el puny de la nena, aguantant fort del fil, ha quedat amorrat al sostre, lluitant per sortir. I el 56 ha arrencat i allà hi havia la noia de quinze anys de la boca d'Urgell, petonejant-se al més pur estil adolescent amb un individu que li tocava el cul i que potser xiuxiuejava a l'orella alguna disculpa per haver fet deu minuts tard. Afortunadament per a ells, han creuat la Gran Via en direcció oposada als ulls indiscrets de l'Equip d'E. Perfecte i cursi.

LES VUIT DE LA TARDA

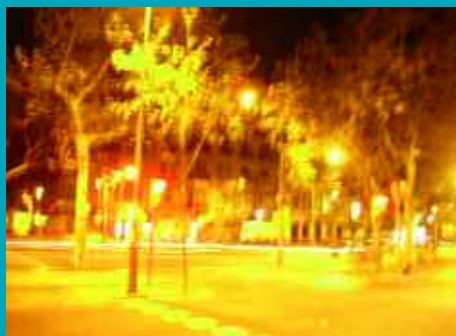
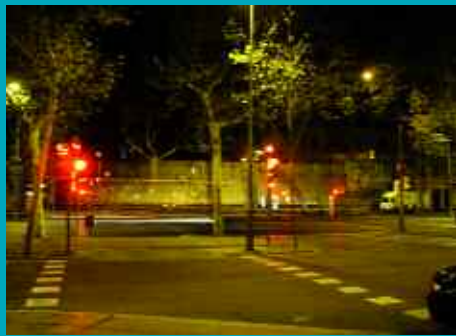
Negra nit. Al bar, l'alegria lleugera de la jornada laboral acabada i la consolidació dels alcohols suaus. La gent deu estar tornant a casa, o aprofita les poques hores lliures de feina del dia per tancar algun forat en el rebost familiar: si les dotze del migdia era l'hora dels carretons de la compra, ara ho és de les bosses de supermercat. Un pare creua el xamfrà amb els dos braços estesos cap enlaire, agafant per les dues mans la nena abrigadíssima i petitíssima que porta a collibè.

Tres metres enrere, la que deu ser la mare s'ha encarregat de les bosses del súper –s'intueixen una ampolla d'oli i una de vi. Soroll de motors i clàxons. En un diccionari il·lustrat, a l'entrada d'*Impaciència*, o d'*Angoixa*, hi hauria d'aparèixer una fotografia d'un ramat de cotxes, autocars i motos, a Gran Via amb Villarroel, esperant en aquestes hores de la tarda que el semàfor es posi verd. Acabada de sortir de la bogeria del trànsit una parella ha estacionat una moto enorme al lateral de la Gran Via. Mentre dit a dit es treuen els guants, conversen a crits, amb el casc encara posat. Una noia jove amb *xupa* de cuir i ulls maquillats en agressiu negre passa per davant del finestral amb una escombra nova de trinca. Al pal encara hi ha el tiquet de la drogueria.

LES DOTZE DE LA NIT

El bar de Gran Via amb Villarroel afortunadament segueix obert i, fins i tot, alguns que encara no han sopat demanen entrepans. L'únic indicatiu que avisa que l'hora de tancar s'apropa deuen ser les cadenes i taules de fora, amuntegades i lligades amb cadenes a prova d'elefants. És tard, però l'Equip d'E es demana el cinquè cafè de la jornada, que la nit serà llarga. El vaivé d'individus a aquestes hores a l'Eixample és més dominant que el dels moments descrits fins ara, però, tot i així, sorprèn l'activitat. Un ràpid pla panoràmic potser detecta una trentena de persones amunt i avall. Passa per davant del finestral un senyor que passeja el gos i que guia l'animal amb l'ajuda d'una branca llarga, una d'aquelles que els nens recullen en les excursions al bosc i que els professors obliguen a abandonar, per perilloses, enmig del camí. Un N-14 groc i blanc s'atura en un semàfor, esperant pacientment a arrancar en sentit plaça d'Espanya. En general, l'ànim a l'interior dels vehicles ha canviat en relació amb l'angoixa de les vuit. N'hi ha menys i passen a tongades, en guerrilles provocades per l'atzar dels semàfors. La impaciència sembla haver desaparegut del seu interior i avancen amb un aire tranquil, inimaginable pels conductors que no estiguin acostumats a tornar a casa a aquestes hores. És una velocitat constant però sense exabruptes, només reservada als que saben que ja no ve de deu minuts. Aquesta tranquil·litat és extrapolable a la relaxació que el ciutadà experimenta davant de certes normes vials: tres quarts d'un Seat Toledo són davant de l'Equip d'E, dalt del xamfrà. Una parella conversa al seu interior.

LES QUATRE DE LA MATINADA

Clac... Clac. Aquesta podria ser l'onomatopeia que representés el sorollet que emeten els semàfors quan dins seu passa alguna cosa i els discs verds, vermells i taronges s'encenen i s'apaguen. Clac... Clac. A banda d'això, poqueta cosa més a Villarroel amb Gran Via. Fred, això sí. L'Equip d'E fuma un cigarret i es recolza a la reixa, baixada, del bar de la taula del finestral. Per fi l'Eixample ha quedat en silenci. Més enllà del clac clac, alguns motors de cotxes que ara més aviat avancen amb aire furtiu, que és hora de finals de festes i de controls d'alcoholèmia. Dos nois seuen en un banc del lateral de la Gran Via, mengen patates fregides empaquetades dins un tub metàl·lic i riuen (potser dels dos individus, l'un amb càmera de fotos i l'altre amb llibreteta, que tenen davant). A la banda de mar de Gran Via crida l'atenció la cascada de llums blanques en el balcó d'un pis principal. És una versió moderna de llum nadalenca que fuig, amb aires d'elegància, del daurat, el vermell, les campanes i els trineus de tota la vida. També a Gran Via, però a l'altra banda de Villarroel (a Besòs) una pastisseria celebra les festes amb una segona il·luminació que fuig del tòpic: és un mural amb una reproducció de l'escena de la Creació de la Capella Sixtina; a la punta del dit del creador, llums que s'encenen i s'apaguen. Un individu que deu vorejar la trentena baixa de Diputació i allò que escolta en els seus auriculars deu ser molt corprenedor, perquè no pot evitar cantussejar-ho. L'Equip d'E fa silenci, a veure si reconeix la cançó.

// L'EIXAMPLE AL DIA

La presidenta de ProEixample Assumpta Escarp amb l'alcalde de Barcelona i la germana de M. Matilde Almendros

_JA TENIM UN NOU INTERIOR D'ILLA VERD

Els veïns i les veïnes del barri de Sant Antoni ja poden gaudir d'un nou interior d'illa recuperat com a zona verda. Es tracta d'un espai de 1.490 m² emplaçat a l'illa compresa entre els carrers de Calàbria, Gran Via, Viladomat i Sepúlveda, amb accés pels números 90 - 92 del mateix carrer de Calàbria.

Els Jardins de Maria Matilde Almendros esdevenen el setè interior d'illa recuperat del barri de Sant Antoni, que en un any ha vist doblar el nombre d'interiors d'illa recuperats.

El novembre es va celebrar l'acte d'inauguració amb un gran èxit d'assistència. Centenars de persones s'hi van acostar per conèixer el nou espai i gaudir d'un matí ben entretingut amb espectacles de màgia i de música. També es va retre homenatge a Maria Matilde Almendros, una de les pioneres de la ràdio i coneguda actriu, amb el descobriment de la placa del nom de l'interior d'illa.

A l'acte van assistir-hi l'alcalde de Barcelona, Jordi Hereu i la regidora del Districte de l'Eixample, Assumpta Escarp. Així mateix es va comptar amb la presència de familiars de Maria Matilde Almendros.

_IMATGES I NOMS DELS INTERIORS D'ILLA DE L'EIXAMPLE

Com a continuïtat de l'esforç que ProEixample duu a terme per donar a conèixer els interiors d'illa recuperats com a zones verdes, s'ha editat el llibre *Interiors d'illa de l'Eixample. El significat dels seus noms*.

Coeditat per l'editorial Lunwerg i l'empresa municipal ProEixample, SA, és un recull fotogràfic de tots els interiors d'illa que actualment estan oberts com a zones verdes d'ús públic, acompanyat d'una petita biografia dels diferents personatges que els hi donen nom.

L'autoria del pròleg del llibre correspon a Lluís Permanyer, Jesús Portavella ha estat l'autor de les biografies i Floro Azqueta s'ha encarregat de les fotografies dels interiors d'illa.

El llibre finalitza amb una breu explicació del Pla de Recuperació dels interiors d'illa de l'Eixample.

_ELS SOTERRANIS I LA CARBONERA PER A L'ART CONTEMPORANI

L'abril de 2007 un nou espai cultural va obrir les portes a l'Eixample. És la Fundació Suñol (passeig de Gràcia, 98) i conté una col·lecció de fins a 1.200 obres cedides per Josep Suñol, que repassa la història de l'art del segle XX, amb obres d'autors tan importants com Warhol, Miró, Picasso, Dalí, Man Ray i Richard Avedon. Però l'activitat d'aquesta fundació sense ànim de lucre no s'atura aquí: ha inaugurat l'espai Nivell Zero (Rosselló, 240), un projecte que vol revitalitzar l'art emergent a Barcelona. La iniciativa obre els soterranis i la carbonera de l'edifici cap a l'interior de l'illa per convertir-ho en un espai alternatiu que vol estimular, afavorir i difondre l'art d'avantguarda de joves del país. A més d'acollir obres d'artistes emergents, també s'hi realitzen tot tipus d'activitats sobre art contemporani: concerts, tallers, lectures o sessions audiovisuals.

// INSPIRACIÓ A L'EIXAMPLE ...

LES RAJOLES DE XOCOLATA D'ENRIC ROVIRA

Dissenys de Puig i Cadafalch i Gaudí dins la boca

Bàsicament, l'art es mira (o s'escolta, no ens oblidem de la música). Ens plantem davant de pintures renaixentistes, de ceràmiques etrusques o, posem-nos més contemporanis, de les instal·lacions més innovadores d'algun artista escandinau, i mirem. I pobre del que vagi més enllà. Malgrat que el romanticisme exacerbant d'alguns pugui fer-los considerar que no coneixerem de debò l'Hermes de Praxíteles –és un exemple– fins que no resseguim amb el dit tots els detalls de la musculatura del déu, la museologia actual no està preparada. Tocar qualsevol objecte considerat Art és –sempre que no s'indiqui el contrari– una acció punible, una manca de respecte, una creuada de línia que provocarà la reacció immediata d'un vigilant contractat precisament per a això, per controlar el sentit amb què l'espectador ha decidit experimentar una obra (i perquè ningú s'emporti res, d'acord). Malgrat tot, la revista *E* ha trobat una peça artística d'Enric Rovira, mestre xocolater, que parla de l'Eixample i que està concebuda per ser menjada.

A Enric Rovira (1971) li ve de família. Al seu web explica que de nen va aprendre l'ofici a la pastisseria dels seus pares, per allò d'ajudar a casa, i que va signar les primeres mones de Pasqua amb quinze anys. Amb el temps, el jove Enric va intentar canalitzar un incipient interès per la ciència matriculant-se a la carrera universitària d'informàtica, però la xocolata va poder més, i no va seguir amb els ordinadors per perfeccionar-se com a pastisser al costat del pare i a base de conferències dels millors professionals europeus. Finalment, la passió pel cacau, els bombons i les mones de Pasqua l'ha fet abandonar la pastisseria per dedicar-se exclusivament a la xocolata. I així, com a mestre xocolater, com a professional que busca nous camins en l'art de tractar la xocolata, ha arribat a les pàgines d'inspiració a l'Eixample...

Una presa de xocolata pot ser una cosa molt prosaica. A vegades es decora amb unes ratlletes, a vegades amb la marca de torn. Ara bé, a Enric Rovira un dia se li va acudir reinterpretar el concepte de presa homenatjant, alhora, la seva ciutat. Rovira va combinar la presa tradicional –una divisió lògica i pràctica d'una rajola de xocolata– amb un panot clàssic de Barcelona, el que Josep Puig i Cadafalch va dissenyar per pavimentar l'entrada de la Casa Amatller (passeig de Gràcia, 41) i que, a partir de 1915, es va utilitzar per cobrir les voreres dels carrers de Barcelona. El mestre xocolater va provar la mateixa combinació amb un altre panot, els hexàgons d'Antoni Gaudí que hi ha al passeig de Gràcia, i a partir d'aquí només va quedar veure com podia jugar amb les noves idees, com podien anar sortint les diferents versions de panots de xocolata negra, de xocolata amb llet, de xocolata blanca i, fins i tot, del que Rovira anomena minirajoles (petits símbols de l'Eixample amb forma de galetones que acompanyen el cafè). Tota una àmplia gamma de possibilitats que ofereix un mestre xocolater que, jugant jugant, ha reinterpretat unes marques del Modernisme de l'Eixample i ha permès que tots aquells que ho desitgin puguin posar-se dins de la boca, lluny de la mirada dels vigilants de museu, dissenys de Gaudí i de Puig i Cadafalch.

// passatemps de l'Eixample

Sopa de lletres:

Troba sis de les espècies d'arbres que hi ha plantades a l'Eixample.

Potser et serviran d'ajuda les frases incompletes, on s'indica la situació exacta d'alguns exemplars.

- De ..... en trobarem a la plaça del Doctor Letamendi.
- A l'encreuament entre Diagonal i Llúria hi trobaràs una .....
- La ..... washingtonia comparteix espai amb l'espècie de Letamendi.
- El ..... és l'arbre que domina la Rambla de Catalunya.
- Cal entrar als Jardins de la Universitat de Barcelona per topar amb un ....
- Per defecte, el ..... és l'arbre de l'Eixample.

O	L	L	A	G	R	A	M
A	N	O	V	C	A	L	A
R	A	A	E	S	N	E	N
E	L	D	T	E	I	X	D
M	R	A	F	A	Z	I	A
L	U	R	E	L	L	I	T
A	Ç	O	B	R	A	P	I
P	I	L	A	U	B	U	R

Solucions:

P	I	L	A	U	B	U	R
A	Ç	O	B	R	A	P	I
L	U	R	E	L	L	I	T
M	R	A	F	A	Z	I	A
E	L	D	T	E	I	X	D
R	A	A	E	S	N	E	N
A	N	O	V	C	A	L	A
O	L	L	A	G	R	A	M

Si voleu rebre gratuïtament les nostres publicacions, podeu fer-nos arribar aquesta butlleta per fax al núm. 934 575 148 o per correu al carrer de València, 307, 1r, 2a, 08009 Barcelona. Si ho preferiu podeu enviar-nos les vostres dades a l'adreça de correu electrònic proeixample@proeixample.cat Les publicacions només es distribuïran a Barcelona ciutat.

NOM:

COGNOMS:

DOMICILI:

NÚM.

PIS:

CODI POSTAL:

POBLACIÓ:

TELÈFON:

E-MAIL:

Aquestes dades seran incloses en una base de dades per a ús exclusiu de ProEixample amb la finalitat de poder-vos informar dels nostres serveis i activitats. De conformitat amb el que disposa la LO 15/1999, en cap cas seran cedides o venudes a tercers, conservant en tot moment la possibilitat d'exercitar els vostres drets d'accés, rectificació i cancel·lació de dades.

SIGNATURA:

//sabies que...

L'antic cinema Bohemia, a la ronda de Sant Antoni, havia estat un local anomenat Price, sala de ball i també la "catedral" de la lluita lliure a Barcelona. Just al davant hi havia l'antiga fàbrica Moritz, avui un edifici recuperat per la marca de cerveses per a fer-hi un museu.

A la cantonada de Diagonal amb passeig de Gràcia se l'anomena el Cinc d'Oros perquè, en temps de la República, hi havia quatre fanals rodejant el monument a la república. El nom es va perpetuar en una llibreria situada al carrer de Sèneca.

On avui hi ha l'hotel Avenida Palace hi va haver un cinema, el Metropolitan Cinemaway. La peculiaritat és que el local simulava una estació de ferrocarril: un cop dins la sala, en una petita pantalla s'hi projectaven pel·lícules d'excursions fetes per la via del ferrocarril.

A finals dels anys vuitanta del segle XIX, Juan Clapés va obrir al número 9 del carrer de València (avui 107) una taverna amb un ninot a la porta extret del mascaró d'un vaixell (i que avui es conserva al Museu Marítim), que més endavant va donar el nom popular "del Ninot" al Mercat del Porvenir.

// comerços amb molta història

CERÀMIQUES CORAL. FUNDAT L'ANY 1890

GRAN VIA DE LES CORTS CATALANES, 549

ANYS'20

2007

Cinc-centes pessetes convertides en cent disset anys de negoci

Dos quarts de vuit d'un vespre proper a Nadal. A fora fa fred i l'esquelet de les paradetes de la Gran Via està quasi enllestit. Més enllà d'una entrada en la qual el visitant supera una escenografia d'aixetes, mobles de bany, mampares i sanitaris, Òscar Vidal Coral desitja bona tarda mentre la seva mare, Montserrat Coral Rovira, està enfilada dalt d'un toro mecànic i pinta de verd una columna. Des de les alçades, i amb un pinzell a la mà, la senyora Montserrat mira en pla picat el reporter i comença a narrar la història del local. Ens hem de remuntar a l'any 1890 i situar-nos en un poble que és al costat de Vilafranca del Penedès que es diu, que es diu... La senyora Montserrat té a la punta de la llengua el nom del poble on va néixer el seu avi Josep Coral Guasch... "Baixa'm Òscar, que ho mirarem a Internet". El fill prem un botó del toro mecànic i una remor d'engranatges baixa la Montserrat de les alçades. En qualsevol cas, l'avi Josep era un home emprenedor i modern; va ser uns dels primers a tenir cotxe, uns dels primers a tenir telèfon, va venir a Barcelona amb cinc-centes pessetes que li havien deixat i va obrir un negoci de ceràmiques al número 21 d'Aribau. Després el local va quedar petit i Ceràmiques Coral es va traslladar a Ronda de Sant Antoni, on el negoci, ja a les mans del pare de la Montserrat, Josep Coral Casant, va establir-se fins a l'any 1932.

Sant Pere Molanta! Google ha donat un cop de mà, ja tenim el nom del poble. La Montserrat continua la història. La seva mare no volia traslladar-se a viure a la Gran Via, ja hi estava bé, ella, a la Ronda de Sant Antoni, però el seu pare – un home dels trenta – va negociar d'amagat el lloguer d'un pis, i no va avisar la família fins que tot no va estar signat. El canvi, finalment, va resultar pràctic; treballaven aquí on som avui, a Gran Via 549, i vivien just al davant, a la banda de mar del mateix carrer: "Recordo una vegada que de nena tenia engines i des del llit mirava la botiga". Van venir llargs anys en què aquella Gran Via de les Corts Catalanes va esdevenir l'Avenida de José Antonio Primo de Rivera i la Montserrat va acabar heretant el negoci: "M'hi van obligar. 'La nena a la botiga' deia el meu pare. I ja ho veus, la nena continua a la botiga".

Josep Coral, fill del fundador de la casa de ceràmiques

Les noves generacions venent ceràmiques, Montse Coral i el seu fill Òscar

Òscar Vidal Coral ha estat l'últim graó de l'estirp, i parla amb orgull de la branca del negoci que anuncia el fris de ceràmiques fetes a mà del sostre –el formen des de cartells prosaics on es llegeix *No se admiten talones* fins a reproduccions de l'època blava de Picasso. "Una vegada" –explica l'Òscar amb una riulla irònica– ens va contractar un multimilionari per fer-li les parets d'una piscina; ens va demanar un mur de ceràmica de tres metres d'alçada per disset d'amplada que representava una platja d'Acapulco". L'Òscar arxiva en una carpeta fotografies de treballs d'aquesta mena fets en els últims anys. De la platja d'Acapulco no hi ha cap fotografia, però sí que en té de l'escena campestre que els va encarregar un restaurant que antigament hi havia davant de l'Hospital Clínic –"després van posar-hi un *Pans & Company* i els nous responsables van decidir destruir la ceràmica"–, d'una *Auca del vi* i de detalls de les cúpules de l'Hospital de Sant Pau. Crida l'atenció la fotografia on es representa una dona amb una mena de vestit de gala dels anys trenta. És una *Gilda* de ceràmica. "Això va ser un regal que va fer un marit a la seva senyora", explica l'Òscar fent cara de "el-client-sempre-té-la-raó".